

У цій нашій роботі ми виходимо з того, що потенційні можливості студентів можуть найбільш повно проявитися та реалізуватися лише при загальній раціональній самоорганізації та ефективному самоуправлінні навчальною діяльністю. При цьому ми враховуємо, що розвиток раціональної системи самоорганізації навчальної та подальшої професійної діяльності майбутніх економістів відбувається в процесі всієї їхньої діяльності та життя і в той же час є важливим фактором успішності цієї діяльності.

*Чужикова В. Г., доц.
кафедри педагогіки і психології*

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ КУРСУ «МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ПРАВА»

Осмилюючи сучасну продуктивну модель навчання відомі вітчизняні і зарубіжні вчені дедалі більші переконуються у необхідності докорінних змін щодо визначення характеру індивідуального підходу до навчання, який має ґрунтуватися на сучасних принципах пізнавальної психології, найважливішим серед яких є навчання через самостійне відкриття, осмислення отриманих знань, мотивування щодо входженню в дидактичний процес та адекватна оцінка власних досягнень. У агрегованому вигляді ця схема зводиться до наступного: навчитися тому, як учитися і мислити, ознайомитись із новими інтерактивними методиками, які можна застосовувати при вивченні кожної теми, а також визначити шляхи того, як стати «самостійним менеджером власного майбутнього».

На початку 90-х років ХХ ст. Барбара Прешінг, яка очолювала Компанію креативного навчання, запровадила модель визначення його стилю, яка свого часу була запропонована професорами Кен і Р. Данні при організації навчання у магістерській студії Оклендського університету. Стиль роботи, на їх думку, можна сформулювати як спосіб, який люди зазвичай засвоюють задля відтворення нової та складної інформації, мислять і зосереджуються, ефективно розв'язують завдання.

З часом науковцями з різних країн світу були розроблені відповідні типи компетентності та обґрунтовано їх застосування для особистісного та професійного зростання, що можна застосувати при формуванні завдань для самостійної навчальної діяльності у

майбутніх правознавців. Так, у математиків, науковців, юристів, а також детективів зазвичай яскраво виражений логіко-математичний тип, найхарактернішими рисами якого є абстрактне мислення, схильність до точного формулювання, внутрішня організація, логічне мислення, експериментування на основі логіки, розв'язування завдань, застосування логічних мисленевих структур тощо.

Відповідно до заданих вище рис можна сформулювати завдання для самостійного навчання праву, в основі чого лежать: аналіз та інтерпретація, міркування, тлумачення, прогнозування, дедуктивне та індуктивне мислення, стимулювання розв'язування завдань крок за кроком, застосовування математичних розрахунків.

З огляду на це доречною є думка американського професора Г. Нормана, який визначає організацію самостійної пізнавальної діяльності студентів, як процес створення системи елементів організаційно-психологічної побудови навчальної діяльності, яка забезпечує необхідні зовнішні умови самостійної роботи відповідно до індивідуальних особливостей студента задля досягнення основної мети — формування його самостійності. З огляду на це науковець пропонує наступну ієрархію освітніх цілей самостійної роботи, які утворюють типологізацію знань, умінь, навичок, що будуть отримані в процесі навчання.

1) Низький рівень:

- знання фактів, інструктаж;
- уміння класифікувати;
- інтерпретація;
- порівняння;
- зіставлення.

2) Високий рівень:

- застосування знань, умінь в автентичних умовах;
- мислительні навички;
- аналіз, синтез, оцінка;
- ідентифікація;
- генерування ідей.

3) Технологічний рівень:

- моделювання;
- імітаційні та ділові ігри;
- позиціонування;
- формування впливу;
- демонстрація;
- формування інтересу до проблеми.

4) Рівень виконання результатів навчання (апробація).

❖ Процедури-продукти (виклад теми, проблеми, завдання):

- опис;
- конструювання;
- оцінювання.

❖ Уміння міркувати, тлумачити:

- аналіз — ідентифікація;
- дослідження помилок, концепцій, ідей, критеріїв, проблем;
- визначення й аналіз достовірності;
- *синтез* — класифікаційних систем, рішень, гіпотези, системи запитань, проблеми, генерування ідей;
- *оцінка* — генеральна (провідна) — сучасний стандарт оцінювання;
- секторальна спрямованість (мотиви, організація, значення, інвалідність, акуратність виконання).

З нашої точки зору осмислення наведеної вище ієрархії освітніх цілей активно сприятиме селектування видів самостійної роботи студентів, а відтак й підвищенню їх якості.

Література

1. *Гордон Драй ден, Джаннетт Вос.* Революція в навчанні. — Львів: Літопис, 2011. — 544 с.

2. *Gronlund N.* Writing instructional objectives for teaching and Assessment. Seventh Edition. — Columbus (Ohio): Person Education, 2004. — p. 136.

Шаркова І. М., старший викладач
кафедри теорії та історії держави і права

ІСТОРИКО-ЦИВІЛІСТИЧНИЙ МЕТОД У ВИКЛАДАННІ ПРИВАТНО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН: КРИТЕРІЇ ЕФЕКТИВНОСТІ

Запорукою підвищення ефективності навчання в аудиторній формі у вищому навчальному закладі є необхідність подолання побутуючого хибного ставлення до лекції як насамперед інформативного заходу, наслідки недостатньої чи неякісної підготовка якого може без особливих втрат бути компенсовані самостійним зверненням студента до підручника, конспекту чи іншого джерела. Цілком слушними вбачаються думки щодо розуміння навча-